

POSTANOWIENIE

Dnia 31 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie radcy prawnego P. G.
obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 ustawy
z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499) w zw. z art.
21 Kodeksu etyki radcy prawnego
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 31 grudnia 2024 r.
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.
kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionego
od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych
w Warszawie z dnia 4 października 2023 r. sygn. akt [...]
utrzymującego w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej
Izby Radców Prawnych [...] z dnia 18 kwietnia 2023 r. sygn. akt [...]

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. wydatkami postępowania kasacyjnego w kwocie 20
(dwudziestu) zł obciążyć radcę prawnego P. G.**

[M. T.]

UZASADNIENIE

Radca prawny P. G. został obwiniony o to, że w dniu 3 listopada 2022 r. w P.,
działając jako pełnomocnik substytucyjny pozwanego W. L. w sprawie prowadzonej

przed Sądem Okręgowym w G. Wydział [...] Cywilny pod sygn. akt [...] przeciwko powodowi G.L. w piśmie procesowym pozwanego, stanowiącym wniosek o podjęcie postępowania zawieszonego na zgodny wniosek stron na podstawie postanowienia z dnia 22 czerwca 2022 r., ujawnił treść przebiegu pertraktacji ugodowych poprzez wskazanie, że mimo kilkukrotnych próśb o treść ugody strona powodowa nie przesłała żadnej propozycji ugody, jak też nie zaproponowała jakiegokolwiek rozsądnego rozwiązania, a także poprzez to, że w przedmiotowym piśmie wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci korespondencji mailowej prowadzonej w toku pertraktacji ugodowych (tj. korespondencji e-mail pomiędzy pełnomocnikami stron po dniu zawieszenia postępowania), które zdaniem pozwanego wskazują, że działania powódki nie zmierzają w żadnej mierze do zakończenia sporu, a wręcz do wszczynania kolejnych konfliktów, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166) w zw. z art. 21 Kodeksu etyki radcy prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] orzeczeniem z dnia 18 kwietnia 2023 r. sygn. akt [...] uznał obwinionego radcę prawnego P. G. winnym tego, że w dniu 3 listopada 2022 r. w P., działając jako pełnomocnik substytucyjny pozwanego W. L. w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w G. Wydział [...] Cywilny pod sygn. akt [...] przeciwko powodowi G. L. w piśmie procesowym pozwanego, stanowiącym wniosek o podjęcie postępowania zawieszonego na zgodny wniosek stron na podstawie postanowienia z dnia 22 czerwca 2022 r., ujawnił treść i przebieg pertraktacji ugodowych poprzez wskazanie, że mimo kilkukrotnych próśb o treść ugody strona powodowa nie przesłała żadnej propozycji ugody, jak też nie zaproponowała jakiegokolwiek rozsądnego rozwiązania, a także poprzez to, że w przedmiotowym piśmie wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci korespondencji mailowej prowadzonej w toku pertraktacji ugodowych (tj. korespondencji e-mail pomiędzy pełnomocnikami stron po dniu zawieszenia postępowania), które zdaniem pozwanego wskazują, że działania powódki nie zmierzają w żadnej mierze do zakończenia sporu, a wręcz do wszczynania kolejnych konfliktów, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166) w związku z art. 21

Kodeksu etyki radcy prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z § 23 pkt 2, 3 i 4 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych wymierzył mu karę upomnienia. Jednocześnie obciążył radcę prawnego P. G. kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 1 500 zł.

Po rozpoznaniu odwołania obwinionego Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie orzeczeniem z dnia 4 października 2023 r. sygn. akt [...] utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie i zasądził od obwinionego P. G. na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych koszty postępowania odwoławczego w kwocie 2 000 zł.

Od tego orzeczenia kasację wywiodła obrończyni obwinionego, zaskarżając je w całości na korzyść obwinionego. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła rażące naruszenie prawa, tj. art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 21 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez uznanie, że obwiniony działając jako pełnomocnik substytucyjny W. L. w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w G. Wydział [...] Cywilny pod sygnaturą [...], przeciwko powodowi G. L. w piśmie procesowym pozwanego, stanowiącym wniosek o podjęcie postępowania zawieszonego na zgodny wniosek stron na podstawie postanowienia z dnia 22 czerwca 2022 r., ujawnił treść i przebieg pertraktacji ugodowych poprzez wskazanie, że mimo kilkakrotnych próśb o treść ugody strona powodowa nie przesłała żadnej propozycji ugody, jak też nie zaproponowała jakiegokolwiek rozsądnego rozwiązania, a także przez to, że w przedmiotowym piśmie wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci korespondencji mailowej prowadzonej w toku pertraktacji ugodowych (tj. korespondencji e-mail pomiędzy pełnomocnikiem stron po dniu zawieszenia postępowania), które zdaniem pozwanego wskazują, że działania powódki nie zmierzają w żadnej mierze do zakończenia sporu, a wręcz do wszczynania kolejnych konfliktów, podczas gdy obwiniony nie dokonał czynu z art. 21 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, ponieważ nie wypełnił dyspozycji w nim zawartych, tj. nie ujawnił przebiegu i treści negocjacji podejmowanych w ramach polubownego załatwienia sprawy, a jedynie przekazał

informację, że strona powodowa odmawia podjęcia negocjacji, co do polubownego załatwienia sprawy.

W konkluzji obrończyni obwinionego wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie i orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [...] w całości i o umorzenie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, wobec czego podlegała rozpoznaniu w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że stosownie do treści art. 62² ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499), zwanej dalej „u.r.p.”, kasację wnosi się od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wydawanego w II instancji, przy czym stosownie do treści art. 62³ u.r.p. kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa oraz rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej.

Z powołanych przepisów wynika, że kasacja nie jest środkiem zaskarżenia służącym weryfikacji poprawności rozstrzygnięcia wydanego w I instancji. Oznacza to, że w kasacji nie jest dopuszczalne stawianie zarzutów, które w istocie są skierowane do orzeczenia okręgowego sądu dyscyplinarnego. Sąd Najwyższy nie jest bowiem umocowany do ponownej weryfikacji orzeczenia pierwszoinstancyjnego, gdyż temu służy wyłącznie postępowanie odwoławcze, a takie zostało w sprawie przeprowadzone.

Należy jednocześnie podkreślić specyfikę związaną z usytuowaniem Sądu Najwyższego w strukturze organów związanych z postępowaniem dyscyplinarnym wszystkich przewidzianych w ustawodawstwie zawodów zaufania publicznego, a więc również radców prawnych. Sąd Najwyższy nie jest kolejnym sądem dyscyplinarnym przyporządkowanym do tej struktury; ustawodawca nałożył na Sąd Najwyższy jedynie obowiązek kontroli prawidłowości odwoławczych postępowań dyscyplinarnych wyłącznie z punktu widzenia zgodności tego postępowania z prawem oraz adekwatności orzekanych w tym postępowaniu dolegliwości.

W modelu kontroli postępowań dyscyplinarnych określonych zawodów zaufania publicznego chodzi zatem o to, aby najwyższy rangą sąd państwa miał możliwość weryfikacji prawidłowości realizacji określonych zadań, jakie prawodawca przewidział dla określonych korporacji zawodowych w kontekście pewnych uprawnień władczych, jakie tym korporacjom przysługują w ramach sądownictwa dyscyplinarnego. Należy jednocześnie podkreślić, że obowiązki Sądu Najwyższego, jak już wcześniej zaznaczono, nie pokrywają się w żadnej mierze z obowiązkami sądu odwoławczego, gdyż kontrola prawidłowości postępowania dyscyplinarnego została ograniczona wyłącznie do płaszczyzny stosowania prawa przez sąd dyscyplinarny odwoławczy i odbywa się w płaszczyźnie kasacyjnej, a więc z natury rzeczy wyjątkowej, ukierunkowanej na stwierdzenie tylko szczególnej rangi uchybień, których zaistnienie dyskwalifikuje w ogóle zaskarżone orzeczenie sądu dyscyplinarnego II instancji, powodując, że nie sposób zaakceptować jego istnienia w obrocie prawnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2024 r. sygn. akt II ZK 84/23).

Konsekwencją treści art. 62² i 62³ ustawy o radcach prawnych jest także to, że w kasacji można podnieść zarzuty wyłącznie natury prawnej, co oznacza, że postępowaniu kasacyjnemu wykluczone jest kwestionowanie ustaleń faktycznych. Sąd Najwyższy, także w modelu kontroli postępowań dyscyplinarnych zawodów zaufania publicznego, jest bowiem sądem prawa i zakresem jego kognicji w ramach postępowania kasacyjnego jest objęte jedynie badanie zaskarżonego orzeczenia z punktu widzenia zgodności z prawem, w dodatku, jak już wspomniano, w sposób kwalifikowany, odmienny od kontroli odwoławczej. Na skarżącym kasacją ciąży zatem obowiązek wykazania nie tylko istnienia określonego uchybienia sądu odwoławczego, ale także jego kardynalnego, kwalifikowanego charakteru, które dyskwalifikuje zaskarżone orzeczenie i nakazuje jego uchylenie.

Analiza treści wniesionej kasacji nie tylko nie wskazuje, aby w postępowaniu odwoławczym w sprawie obwinionego radcy prawnego P. G. do takich uchybień doszło, ale zawiera ona zarzut, którego rozpoznanie w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne. Zarzut ten ma zresztą charakter pozorny, bowiem – choć skarżąca w jego ramach podnosi naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 64 ust. 1 u.r.p. w zw. z art. 21 Kodeksu etyki radcy prawnego – w istocie

zarzut ten sprowadza się do kwestionowania ustaleń faktycznych, czego w świetle art. 62³ u.r.p. formułującego podstawy kasacji – czynić nie można. Należy przypomnieć, że „obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu w orzeczeniu, które zostało oparte na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Tym samym obraza prawa materialnego nie ma miejsca, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt IV KK 288/14). Warto również wskazać na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 29 października 2010 r. sygn. akt III KK 221/10, zgodnie z którym „nieprawidłowe nazwanie przez skarżącego wadliwości polegającej na przyjęciu za podstawę wyroku błędnych ustaleń faktycznych „naruszeniem prawa materialnego” nie może prowadzić do obejścia ustawowej regulacji podstaw kasacji i nie uprawnia instancji kasacyjnej do badania – pod pozorem rozpoznawania „zarzutu naruszenia prawa” – w rzeczywistości zarzutu opartego o przepis art. 438 pkt 3 k.p.k.”. Zwłaszcza ten ostatni z przywołanych judykatów znajduje odniesienie do przyjętego przez autorkę kasacji sposobu konstrukcji zarzutu. Treść tego zarzutu wskazuje, że w istocie nie chodzi skarżącej o prawidłowość zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, ale o wadliwość polegającą na przypisaniu obwinionemu określonego zachowania, odpowiednio opisanego i kwalifikowanego z przytoczonego w orzeczeniu Sądu I instancji przepisu u.r.p. oraz § 21 Kodeksu etyki radcy prawnego. W istocie więc przedmiotem kontestacji w postępowaniu kasacyjnym stały się ustalenia faktyczne sprowadzające się do stwierdzenia, że obwiniony dopuścił się deliktu dyscyplinarnego w określonym kształcie. Z tego zatem powodu, rozstrzygając co do kasacji w niniejszej sprawie, Sąd Najwyższy nie jest umocowany do rozpoznania tego typu zarzutu.

Konkludując, wywiedzioną w niniejszej sprawie kasację należało uznać za oczywiście bezzasadną – i w konsekwencji oddalić na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p., uwzględniając treść § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w

sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa
w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 663, z późn. zm.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[M. T.]

[a.ł.]